

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
099/2016	Fylkesrådet	29.03.2016
045/2016	Fylkestinget	25.04.2016
	Komite for kultur, miljø og folkehelse	25.04.2016

Høring - Småkraftpakke Helgeland - 9 småkraftverk - Lurøy, Leirfjord, Nesna, Vefsn, Vevelstad og Brønnøy kommuner

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknader om å bygge ni små vannkraftverk i seks kommuner på Helgeland. Fylkestingets uttalelse er basert på regional politikk slik denne er formulert blant annet i «*Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*» vedtatt av fylkestinget i sak 13/12 februar 2012. I saker hvor det fremmes innsigelse, vil disse avgjøres av Olje- og energidepartementet hvis innsigelsen ikke tas til følge av NVE.

Det **anbefales** under visse forutsetninger å gi tillatelse til å bygge Kaldåga kraftverk, Neverdalselva kraftverk og Kilelva kraftverk.

Det **frarådes** å gi tillatelse til å bygge Storhaugen kraftverk og Forelva kraftverk. Hovedbegrunnelsen for frarådingen er negative konsekvenser for reindriftsområder av stor verdi, flyttlei og kalvingsområder, anadrom fisk vil bli berørt av tiltakene, snaufjell og landskap av stor verdi (Storhaugen kraftverk) og den rødlistede arten elvemusling (Forselva kraftverk).

Det **fremmes innsigelse** til planene for Heimstadelva og Kjerringåga kraftverk, Langset kraftverk og Skjerva og Reinfjellelva kraftverk med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen til Heimstadelva kraftverk er at verdivurderingen av bekkekløft og fossesprøytoner i elvene mangler. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen til Kjerringåga kraftverk er at kraftverket skal produsere kraft av vann fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk. Da Kjerringåga kraftverk ikke har beskrevet hvordan tiltaket skal utføres separat fra Heimstadelva kraftverk, mener fylkestinget at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for

beslutningen.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen til Langset kraftverk er de viktige naturtypene, rødlisteartene og ansvarsartene som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snaufjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen til Skjerva og Reinfjellelva kraftverk er at tiltaket er planlagt i et område hvor det er registrert ni naturtyper av middels til stor verdi. Sju av disse naturtypene er direkte knyttet til elvene og vil derfor bli negativt påvirket av redusert vannføring. Tiltaket vil også påvirke strandsnipe (NT) og fossefall.

Kraftverk	Kommune	Innstilling til vedtak
Heimstadelva	Lurøy	Innsigelse
Kjerringåga	Lurøy	Innsigelse
Langset Forselva	Nesna Leirfjord	Innsigelse Fraråde
Kaldåga Skjerva og Reinfjellelva	Vefsn Vefsn	Anbefale Innsigelse
Neverdalselva	Vefsn	Anbefale
Kilelva	Vevelstad	Anbefale
Storhaugen	Vevelstad og Brønnøy	Fraråde

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknader om å bygge 9 små vannkraftverk i Vefsn, Vevelstad, Brønnøy, Lurøy, Nesna og Leirfjord kommuner, jf. figur 1.

De ni søknadene kommer fra fire ulike aksjeselskaper: Clemens Kraft, Blåfall, Småkraft og Kaldåga Kraft. Clemens kraft er et heleid datterselskap av Opplysningsvesenets fond, som i dag er underlagt kulturdepartementet. Blåfall eies av det finske selskapet Kymppivoima. Småkraft eies av det tyske selskapet Aquila Capital. Kaldåga kraft er et heleid privat selskap, stiftet av fallrettseierne i Kaldåga, med formål om å utnytte kraftressursene i vassdraget.

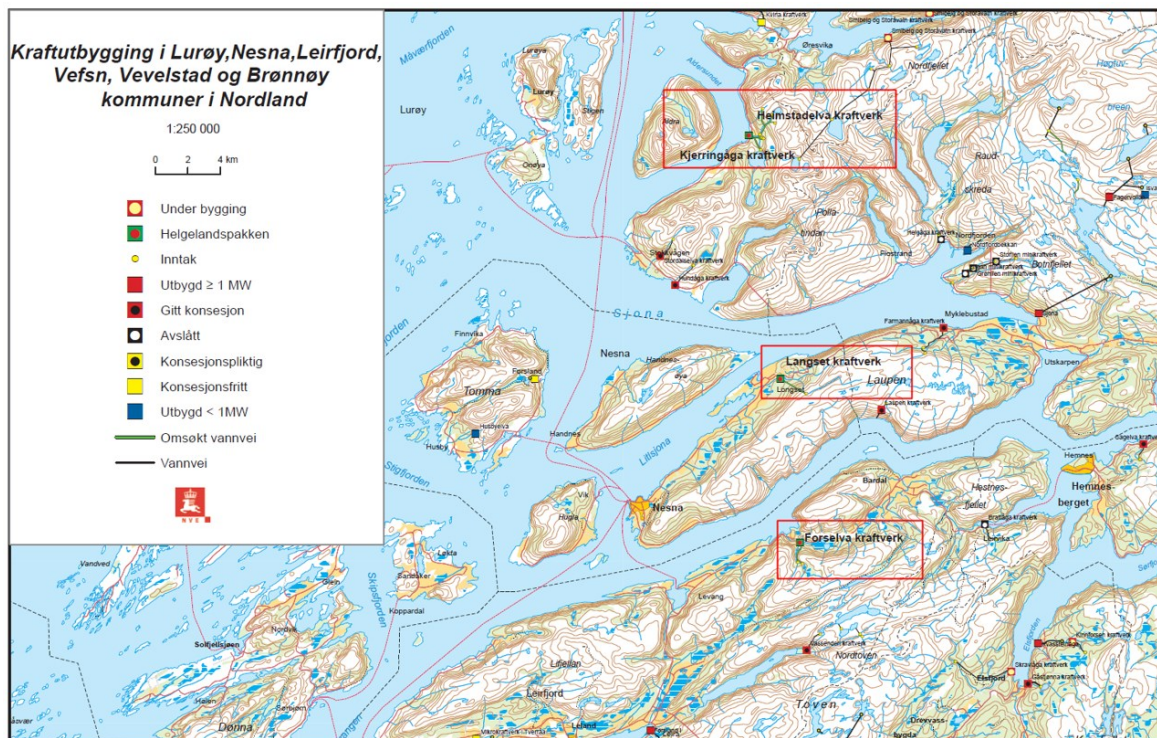
Søknadene skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Sakene er lagt fram som en pakke, «Småkraftpakke Helgeland». NVE behandler søknader gruppevis etter geografisk plassering for å kunne se sumvirkninger av omsøkte tiltak og for å effektivisere saksbehandlingen.

Fylkeskommunen gir da en uttalelse til flere søknader gjennom en fylkestingssak. Fordelen med en slik behandling er at man kan vurdere den samlede effekten av flere utbygginger i samme område samtidig. Kraftverkene i denne pakka fordeler seg i midlertid over et svært stort geografisk område, som gjør det vanskelig å se de i sammenheng. Følgende søknader om små vannkraftverk er sendt på høring:

Tabell 1. viser en oversikt over omsøkte kraftverk, hvilken kommune kraftverkene er planlagt i, den årlige produksjonen kraftverkene vil bidra med og utbyggingsprisen.

Kraftverk	Kommune	Årlig produksjon (GWh*)	Utbyggingspris NOK/kWh
Heimstadelva	Lurøy	10,04	3,80
Kjerringåga	Lurøy	11,74	4,33
Langset	Nesna	16,7	3,49
Forselva	Leirfjord	5,9	4,78
Kaldåga	Vefsn	4,7	2,96
Skjerva og Reinfjellelva	Vefsn	16,1	4,38 og 5,77
Neverdalselva	Vefsn	8,74	5,86
Kilvelva	Vevelstad	9,13	5,63
Storhaugen	Vevelstad og Brønnøy	20,7	5,04

* Med et forbruk på 20.000 KWh i året vil et kraftverk på 2 GWh dekke behovet til ca. 100 husholdninger.

Figur 1. Oversiktskart - Småkraftpakke Helgeland. Lokalisering av vannkraftverkene er markert med røde bokser.

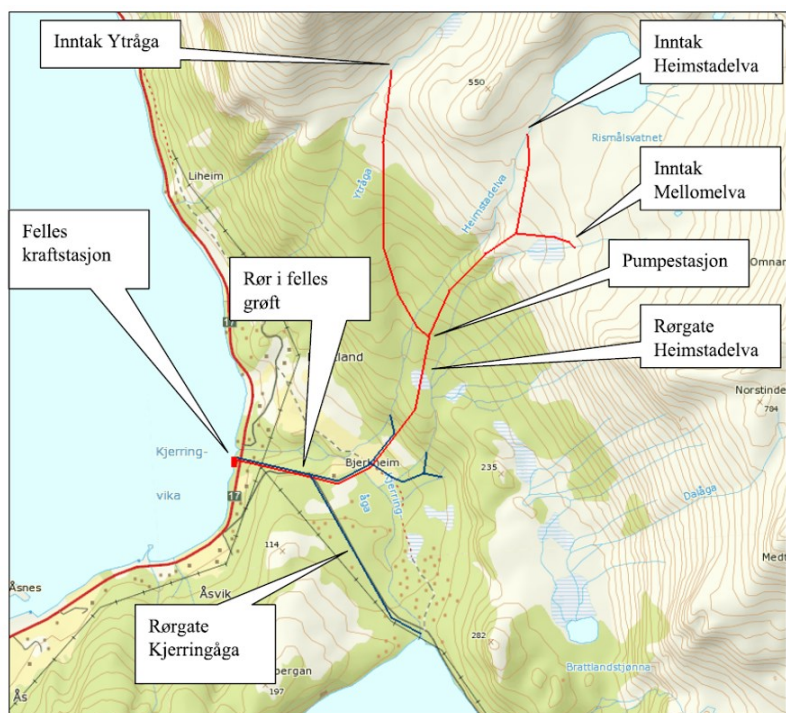
Figur 2. Oversiktskart - Småkraftpakke Helgeland. Lokalisering av vannkraftverkene er markert med røde bokser.

Heimstadelva- og kjerringåga kraftverk planlegges bygd på østtia av Aldersundet i Lurøy kommune, 84 km vest for Mo i Rana. Langs med sundet går RV. 17 (Kystriksveien) og en kraftlinje. Andre inngrep er veier, bolighus, et hyttefelt, dyrket mark og beite. Øvre deler av influensområdet er inngrepsfritt. Det er flere kraftverk i området som er under bygging (Smibelg og Storstvatn kraftverk 210 GWh) og det er gitt konsesjon (Stokkvågen kraftverk og Hundåga kraftverk).

Heimstadelva kraftverk

Clemens kraft AS søker om konsesjon for bygging og drift av Heimstadelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, i Lurøy kommune. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,2 MW og gi en årlig produksjon på 10,04 GWh (520 husstander). Dette vil gi en produksjon på 4,83 GWh vinterstid og 5,21 GWh sommerstid.

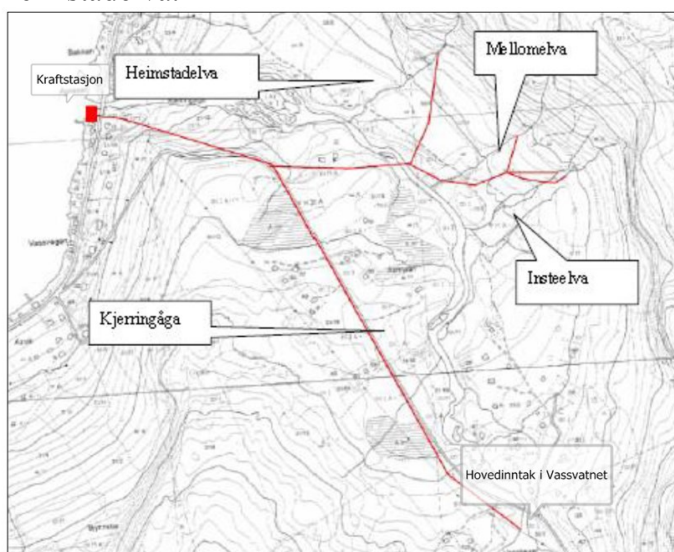
Hovedinntaket vil være i Heimstadelva, med bekkeinntak i Ytråga og Mellomelva (se figur 3). Heimstadelva kraftverk vil sammen med Kjerringåga kraftverk (se beskrivelse nedenfor) benytte felles kraftstasjon og felles grøft for rørgatens nedre del. Det er planlagt slipp av minstevannsføring på 41 l/s om sommeren, og 4 l/s om vinteren. Dette er langt under 5-percentilen (de 5% av dagene i året med minst vannføring, som er et vanlig krav for minstevannsføring). For bekkeinntakene er det ikke planlagt minstevannsføring. Det er planlagt at kraftverket skal kobles til eksisterende 22 kV kraftlinje som krysser Kjerringåga ovenfor riksvegen, via en jordkabel på ca 150 meter.

Figur 3. Oversiktskart over Heimstadelva og Kjerringåga kraftverk. Heimstadelvas rørgate, og inntaksområder er markert i rødt. Kjerringågas rørgate og inntaksområder er markert i blått (fra konsesjonssøknad).

Kjerringåga kraftverk

Clemens kraft søker om konsesjon for bygging og drift av Kjerringåga kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, i Lurøy kommune. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,7 MW, og vil årlig gi en produksjon på 11,74 GWh. Det vil gi en produksjon på 5,53 GWh vinterstid og 6,21 GWh sommerstid. Hovedinntaket til kraftverket er planlagt i utløpet fra Vassvatnet (se figur 4), som er planlagt at skal senkes 0,5 meter. I tillegg vil det være fire bekkeinntak, i Instaelva, Heimstadelva og Mellomelva. Nedre del av rørgate og kraftstasjonen er felles med Heimstadelva kraftverk. Det er foreslått en minstevannsføring i Kjerringåga og Insteelva. Det er ikke planlagt minstevannsføring i Mellomelva og Heimstadelva.

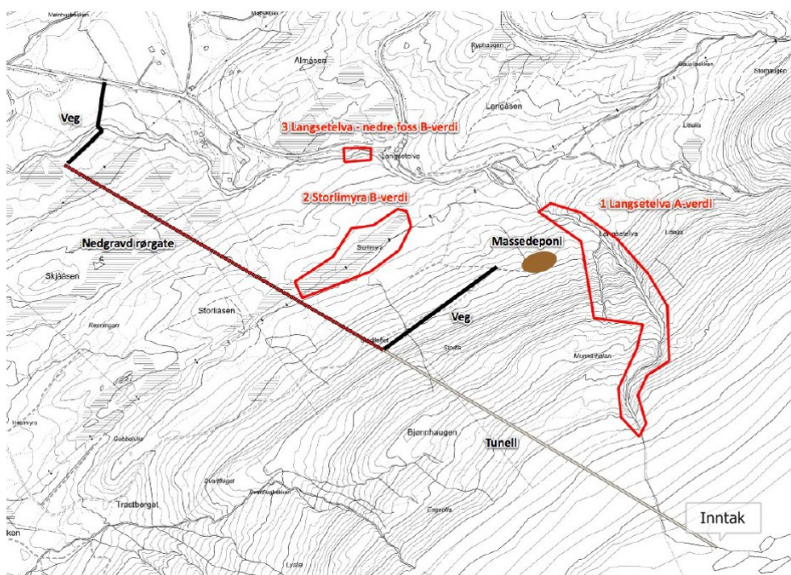

Figur 4. Oversiktskart over Kjerringåga kraftverk. Rørgate og inntaksområder markert i rødt (fra konsesjonssøknad).

Langset kraftverk

Kraftverket Langset har planlagt å utnytte vannressursene i Langsetelva som ligger om lag 30 km nordøst for tettstedet Nesna i Nesna kommune. Nedenfor planlagt tiltak går RV. 17 (Kystriksveien), det er en del traktorveger i området og ei kraftlinje skjærer over elva. Det er blitt bygd en dam i elva, hvor kommunen har inntak til sitt vannverk. I området er det få inngrep i øvre deler av skogen og ovenfor skoggrensna. Det er gitt konsesjon for bygging av Laupen kraftverk (5 km sørøst) og Framannåga kraftverk (8 km øst). Fylkestinget har i FT-sak 095/13 anbefalt å bygge vindkraftverk på Sjonfjellet (fjellet ovenfor omsøkt kraftverk), med en forventet årlig produksjon på 815- 950 GWh.

Småkraft AS søker om konsesjon for å kunne bygge og drifte Langset kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer. Kraftverket vil ha en installert effekt på 6,5 MW, og produsere ca 16,7 GWh årlig (tilsvarende 850 husstander). Beregnet vinterproduksjon er 7,5 GWh og sommerproduksjon på 9,2 GWh. Inntaket er planlagt i snaufjellet (se figur 5). Vannveien blir 2150 m lang og utføres som en kombinasjon av nedgravd rørgate, tunnel og borehull. Det må bygges en del veger, og en 100 m lang jordkabel for ny 22 kV kraftlinje fra kraftstasjonen til eksisterende kraftlinje. Fra inntaksdammen vil det bli sluppet minstevannføring tilsvarende 5-persentilen lik 80 l/s sommer og 10 l/s vinter.

Figur 5. Oversiktskart Langset kraftverk (fra konsesjonssøknad). Figuren viser inntaksområde, vannvei og berørt elvestrekning (fra konsesjonssøknad).

Forselva kraftverk

I Leirfjord kommune er det planlagt å bygge et kraftverk i Forselva, 60 km nord-vest for Mosjøen. Nedre del av tiltaksområdet er påvirket av dyrka mark og et plantefelt. Fv 218 passerer nord for utløpet, og en kraftlinje krysser elva like sør for utløpet. Det er vannuttak til et vannverk i elva som forsyner 2-3 husstander.

Clemens kraft søker om konsesjon for å kunne bygge og drifte Forselva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,2 MW, og gi en årlig produksjon på 5,9 GWh (i underkant av 300 husstander). Beregnet vinterproduksjon er 2,42 GWh og sommerproduksjon på 3,52 GWh. En sidebekk skal overføres med en 70 meter lang åpen grøft til hovedinntaket (se figur 6). Fra hovedinntaket

skal vannveien legges som en 1320 meter lang rørgate ned til kraftstasjonen. Det må bygges en 50 m lang jordkabel for ny 22 kV kraftlinje fra kraftstasjonen til eksisterende linje. Planlagt minstevannsføring tilsvarer alminnelig lavvannføring på 24 l/s sommer og vinter. Dette tilsvarer noe under 5-persentilen om sommeren og noe over om vinteren.

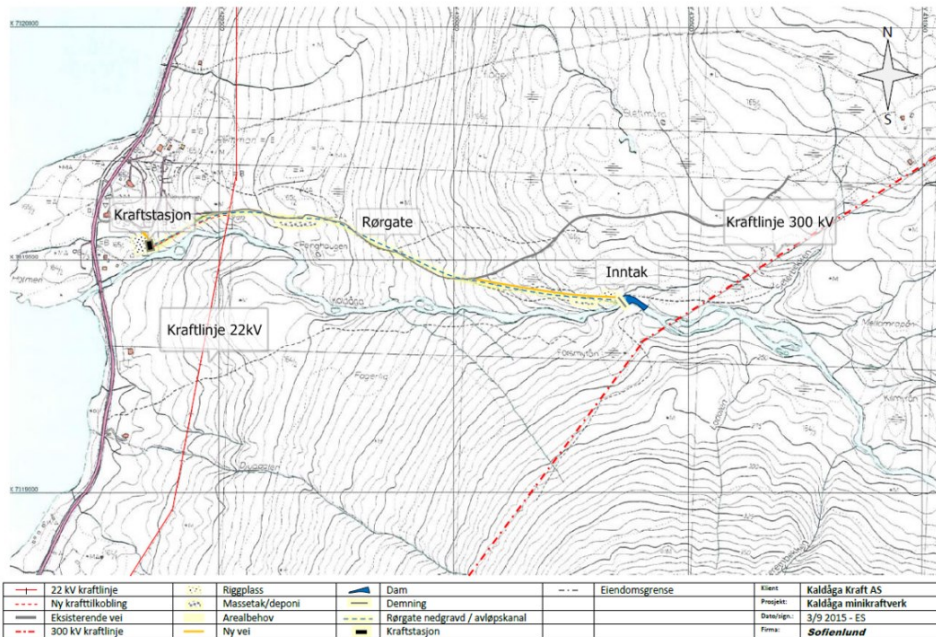

Figur 6. Oversiktskart Forselva kraftverk (fra konsesjonssøknad). Figuren viser planlagt rørgate, inntak, overføring og kraftstasjon (svart boks) (fra konsesjonssøknad).

Kaldåga kraftverk

Kaldåga Kraft AS søker om konsesjon til å bygge og drifte Kaldåga kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer. Tiltaket er planlagt i Kaldåga ved Ømmervatnet, 20 km nord for Mosjøen i Vefsn kommune. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 1 MW, og vil gi en årlig produksjon på 4,7 GWh (i underkant av 300 husstander). Av den årlige kraftproduksjonen vil 2,2 GWh produseres på vinteren og 2,5 GWh på sommeren.

Vannveien blir nedgravd på hele strekningen, i stor grad langsetter eksisterende vei (se figur 7). Kraftstasjonen vil ligge ovenfor E6, og vannet føres tilbake til Kaldåga før denne renner ut i Ømmervatnet. Det blir behov for en 200 m lang 22kV jordkabel for å knytte kraftverket til eksisterende kraftnett. Det er planlagt slipp av minstevannsføring på 51 l/s hele året. Dette tilsvarer 5-percentilen om vinteren, men noe under 5-percentilen om sommeren som er på 86 l/s. Kaldåga er en sidegrein i Fusta-vassdraget, som er omfattet av verneplan for Fusta-vassdraget. Det er åpnet for konsesjonsbehandling av kraftverk opp til 1 MW inninstallert effekt i vassdraget. Det finnes tre andre mini- og mikrokraftverk i det verna vassdraget.

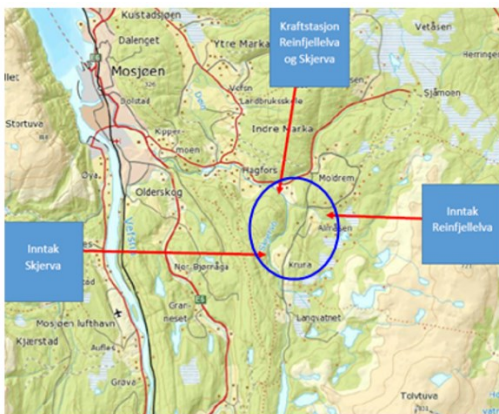

Figur 7. Oversiktskart Kaldåga kraftverk (fra konsesjonssøknad). Figuren viser planlagt inntak, rørgate og kraftstasjon. Røde linjer viser eksisterende kraftlinjer (22kV og 300 kV).

Skjerva og Reinfjellelva kraftverk

Blåfall AS søker om konsesjon for å kunne bygge og drifte Skjerva og Reinfjellelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, 6,5 km øst for Mosjøen sentrum i Vefsn kommune. Kraftverket vil ha inntak i to ulike elver, men vil benytte felles kraftstasjon (se figur 8). Planlagt installert effekt er henholdsvis 4 og 1,5 MW. Samlet årlig produksjon er beregnet til 16,1 GWh (805 husstander). Det vil bli produsert 5,8 GWh om vinteren og 10,3 GWh om sommeren. Det er planlagt å slippe en minstevannføring fra inntakene til kraftstasjonen på 141 l/s i Skjerva og 48 l/s i Reinfjellelva (totalt 189 l/s) hele året. Det planlegges å benytte jordkabel fra kraftstasjonen til dagens 22 kV høyspentlinje.

Nedre del av tiltaksområdet er preget av noe skogsdrift, landbruk og inngrep som traktorveier mm. I tillegg til gårder er den lavreliggende delen preget av hyttebygging. Kommunal vei krysser Reinfjellelva, en 22kV kraftlinje krysser Skjerva og Fv. 249 går på nordsida av elva. Nærmeste kraftverk er Andåsfossen, som ligger 2 km nedstrøms det omsøkte kraftverket.

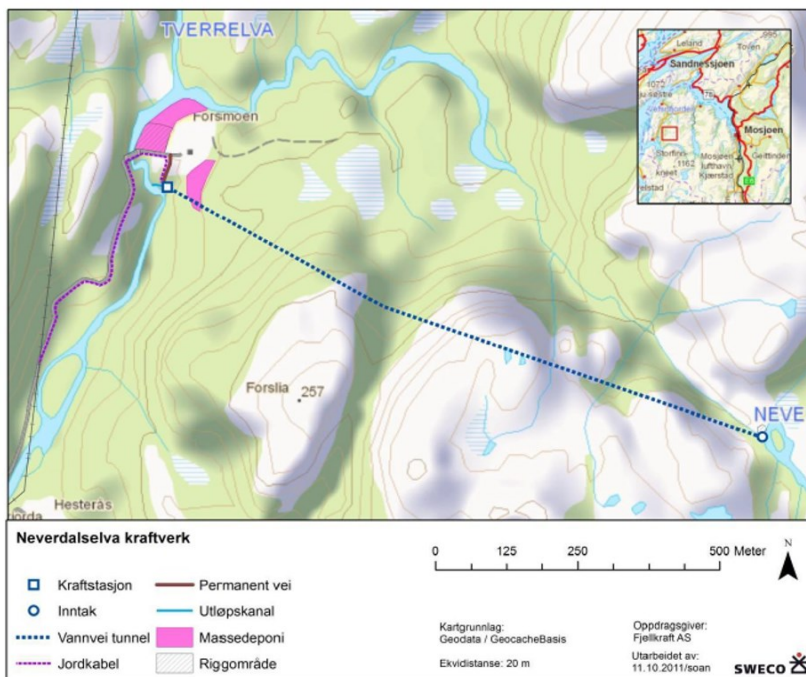

Figur 8. Oversiktskart Skjerva og Reinfjellelva kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Neverdalselva kraftverk

Clemens kraft søker om konsesjon til å bygge og drifte Neverdalselva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer, i Vefsn kommune. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,0 MW og gi en årlig produksjon på omtrent 8,74 GWh (ca 450 husstander). Det vil bli produsert 3,29 GWh om vinteren og 5,45 om sommeren. Vannveien blir en boret tunnel på 1200 m, som skal bygges veiløst (se figur 9). Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1830 m lang strekning av elva. Det er planlagt slipp av minstevannføring tilsvarende 5-persentilen på 68 l/s i sommersesongen og 32 l/s resten av året.

Fra Fv 146 går det en gårdsvei helt inn til Forsmoen, hvor kraftstasjonen er planlagt. Ei 22 kV kraftlinje går på vestsida av stasjonen og elva. Det er to utbygde kraftverk i nærområdet, Grytåga (48 MW) og Laksen (5 MW).

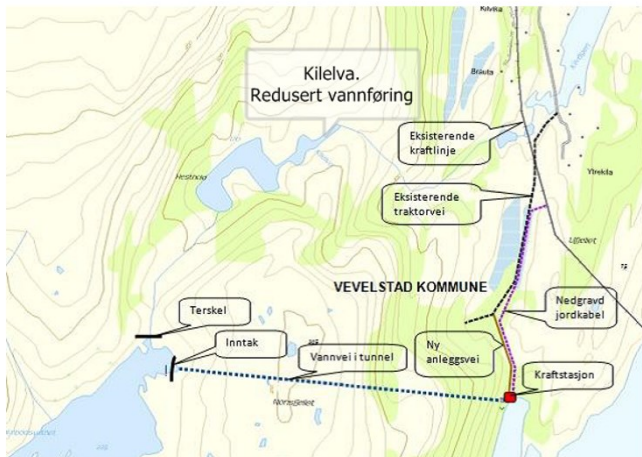

Figur 9. Oversiktskart over planlagt tiltak i Neverdalselva kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Kilelva kraftverk

Clemens Kraft AS søker om konsesjon for bygging av Kilelva kraftverk i Vevelstad kommune. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,6 MW, og gi en årlig produksjon på 9,13 GWh (ca 450 husstander). 2,9 GWh vil bli produsert om vinteren og 5,43 GWh om sommeren. Vannveien skal bygges med boret tunnel, og vil redusere vannføringen på ca 2 km i kilelva (se figur 10). Det er planlagt minstevannføring på 60 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren. Eksisterende traktorvei er planlagt oppgradert til bilstandard og noe forlenget. Kilelva kraftverk vil bli tilknyttet til eksisterende nett via en 650 m lang jordkabel.

For å komme inn til området hvor tiltaket er planlagt må man benytte privat båt. Det er videre etablert ca 1 km bilveg og en traktorvei som nesten går frem til planlagt kraftstasjon. I området er det flere lavspent luftlinjer, bolig- og hyttebebyggelse, samt flere båtplasser. Det finnes i dag ingen vannkraftverk i Vevelstad kommune.

Figur 10. Detaljert kart over Kilelva kraftverk. Inntak, vannvei, kraftstasjon, kraftlinjer og veier. (fra konsesjonssøknad).

Storhaugen kraftverk

Clemens Kraft AS søker om konsesjon for bygging av Storhaugen kraftverk, på grensa mellom Vevelstad og Brønnøy kommuner. Kraftverket vil ha en installert effekt på 8,4 MW, og gi en årlig produksjon på 20,7 GWh (1035 husstander). Dette vil gi en vinterproduksjon på 8,16 og 12,57 om sommeren. Det er planlagt at Storhaugelva overføres via en tunnel til Nedresvanvatnet, hvor inntaket til kraftverket vil bli etablert. Foreslått minstevannføring tilsvarer dagens 5-persentiler for sommer og vinter. Eksisterende traktorvei skal oppgraderes, i tillegg må det etableres permanente og midlertidige veier. Det er planlagt vadested/bro ved kraftstasjonen og kaianlegg ved Vistenfjorden.

Storhaugen kraftverk vil ligge nord for Lomsdal-Visten nasjonalpark (se figur 11). Området består av skog og snaufjell og er lite preget av menneskelig aktivitet. Det går en 10 km lang traktorvei fra Vistenfjorden til området hvor kraftstasjonen planlegges bygd. Sør for området går det en nylig anlagt høyspentlinje.

Figur 11: Blå sirkel viser tiltaksområdets plassering. Grønn linje viser grensa til Lomsdal – Visten nasjonalpark (fra konsesjonssøknad)

Problemstilling

For en fullstendig oversikt over tiltakenes konsekvenser for tema i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland* og fylkerådets vurdering vises det til vedlegg 1 til 9. Her inngår også eventuelle uttalelser fra andre instanser om hvert kraftverk. Konsesjonssøknader for kraftverkene følger også som vedlegg. Den følgende teksten gir en oversikt over de samlede problemstillingene knyttet til småkraftpakke Helgeland.

Nettilknytning

Flere søkere opplyser i konsesjonssøknadene at de har fått bekreftet ledig nettkapasitet til produksjonen fra kraftverkene. Andre søkere opplyser at de er i dialog, eller venter på svar fra nettselskapet. Flere av disse bekreftelsene er gjort for flere år siden. Det er Nordlandsnett og Helgelandskraft som er områdekonsesjonærer innenfor utbyggingsområdet. Helgelandskraft sin foreløpige analyse av mulighetene for nettilknytning viser at det per i dag er plass til svært få av de omsøkte kraftverkene.

Helgeland er et overskuddsområde når det gjelder elektrisk kraft og det har tidligere vært begrenset kapasitet i sentralnettet ut av området. I 2014 ble det vedtatt å øke forsyningssikkerheten i Midt-Norge på grunn av økt produksjon i Nordland og økt forbruk i Midt-Norge. Derfor er kraftledningen mellom Nedre Røssåga og Namsos under oppgradering. Det skal også kraftledningen mellom Namskogan og Kolsvik. Begge oppgraderes fra en spenning på 300 kV til 420 kV.

Konsekvenser for naturmangfold

Tabell 2 viser viktig naturmangfold som potensielt blir berørt av de planlagte kraftverkene. Det kommer fram at tiltakene vil berøre flere typer naturmangfold, da spesielt rødlistearter, fossesprøytsoner og bekkekløfter.

Tabell 2. Berørt naturmangfold fordelt på de ulike kraftverkene.

Tema	Heimstadelva	Kjerringåga	Langset	Forselva	Kaldåga	Neverdalselva	Skjerva og Reinfjella	Kilelva	Storhaugen
Rødlistede arter		X	X	X	X	X	X	X	X
Fossesprøyt og/eller bekkekløft	X		X	X		X	X	X	X
Andre viktige naturtyper							X		
Anadrom fisk	X	X		X					X

Sammenstilling av konsekvensene for hvert kraftverk

For å få et helhetlig bilde av konsekvensene av småkraftpakke Helgeland har de ulike kraftverkene konsekvenser for viktige fagtema blitt sammenstilt i tabell 3. Her blir det tydelig at tiltakenes samlede negative effekter blir størst for naturmangfoldet, reindriften og landskap.

Tabell 3 Sammenstilling av konsekvensene av de ni kraftverkene. Heimstadelva og Kjerringåga er ikke med i tabellen på grunn av mangelfulle konsesjonssøknader.

Tema	Langset	Forselva	Kaldåga	Neverdalselva	Skjerva og Reinfjella	Kilelva	Storhaugen
Naturmangfold	Red	Red	Yellow	Yellow	Red	Yellow	Yellow
Fisk og fiske	Green	Yellow	Green	Light Green	Green	Green	Yellow
Landskap og prioriterte fosser	Red	Light Green	Green	Green	Green	Green	Red
INON	Light Green	Light Green	Green	Light Green	Green	Green	Green
Friluftsliv	Yellow	Green	Light Green	Green	Green	Light Green	Light Green
Reindrift	Yellow	Red	Light Green	Light Green	Light Green	Yellow	Red
Kulturminner	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green

Samlet effekt for fylkeskommunens forvaltningsområder – kulturminner, friluftsliv vannforvaltning og landskap.

Kulturminner

Ingen av de planlagte tiltakene synes å være i konflikt med fredete kulturminner.

For alle prosjektene vises det til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd.

Friluftsliv

Inntaket til Kjerringåga kraftverk skal bygges i Vassvatnet som er et viktig friluftsområde for hytteeiere og andre i Lurøy kommune. For Langset kraftverk vil viktige utfartsområder til et populært fjellområde bli påvirket av kraftverkutbyggingen, i form av at redusert vannføring og inntaket i elva endrer landskapet. Storhaugen kraftverk er planlagt like utenfor Lomsdal-Visten nasjonalpark. Klavesmarka ligger i og utenfor nasjonalparken, og vil bli påvirket av kraftverket. Klavesmarka er registrert som et svært viktig friluftsområde, og beskrives som en spesielt frodig dal.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Tabell 4. Følgende tabell gir et uttrykk for den samlede belastningen av vannkraft i vannområdene hvor de omsøkte kraftverkene ligger.

Kraftverk	Vannområde	Antall elve-	Antall elve- og
-----------	------------	--------------	-----------------

		og innsjøvannforekomster i vannområdet	innsjøvannforekomster som er sterkt påvirket av vassdragsreguleringer i vannområde
Heimstadelva og Kjerringåga	Rødøy-Lurøy	131	8
Langset og Forelva	Ranfjorden	430	72
Kaldåga, Skjerva og reinfjellelva, Neverdalselva og Kilelva	Vefsnfjorden - Leirfjorden	374	46
Stohaugen	Bindalsfjorden/Velfjorden	212	15

Landskapskartleggingen

De ni planlagte kraftverkene vil berøre landskapstypene innlandsdallandskap, innlands ås – og fjellandskap, fjordlandskap og for ett tilfelle kystslettlandskap. For de fleste kraftverkene er nedre del av tiltaksområdet preget av infrastruktur, og øvre del et sterkt naturpreg. For to kraftverk er hele tiltaksområdet sterkt naturpreget, dette gjelder for Storhaugen kraftverk og Neverdalselva kraftverk. For kraftverkene Heimstadelva, Langset og Storhaugen er deler av tiltaket planlagt i landskap av stor verdi. For disse kraftverkene er inntakene planlagt i snaufjellet, noe som vil medføre varige inngrep i terrenget og vil bli en synlig forandring i landskapet. I småkraftplanens retningslinje F1. er det besluttet at tiltak som kan medføre varige og irreversible skader på terrenget og landskapet i snaufjellet ikke skal bygges.

Fylkesrådets vurdering av samlede effekter av småkraftpakke Helgeland

Fylkesrådets vurdering av søknadene

Fylkesrådet ser i konsesjonssøknadene at *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland* i flere tilfeller er brukt ved utarbeiding av søknadene. Dette er svært positivt siden tiltakshaverne muligens allerede har tilpasset søknadene til krav i småkraftplanen.

Fylkesrådet vil imidlertid også påpeke at flere søknader er mangelfullt opplyst om miljøverdiene, og i noen tilfeller eventuell grad av konflikt. For disse søknadene er kunnskapsgrunnlaget ikke tilstrekkelig og naturmangfoldlovens § 9 om bruk av føre-var prinsippet må komme til anvendelse. Mangel på informasjon medfører også lengre saksbehandlingstid hos fylkeskommunen. Fylkesrådet vil be om at søknader som sendes på høring i framtiden er godt opplyst med hensyn til verdier og konsekvenser.

Positive samfunnsvirkninger

Dersom de ni kraftverkene bygges som omsøkt, vil det medføre en total produksjonsøkning på ca. 103,6 GWh ny fornybar energi, hvorav størsteparten produseres i sommersesongen. Dette tilsvarer det årlige forbruket til ca. 5180 husstander. Nordland fylke har imidlertid et stort overskudd på elektrisk kraft. Fylkesrådet konstaterer derfor at de ni omsøkte kraftverkene ikke er nødvendig for å dekke et lokalt eller regionalt behov for fornybar energi. Fylkesrådet er likevel positive til økt produksjon av fornybar energi, noe som også er i tråd med regionale og nasjonale mål. Fortrinnsvis mener fylkesrådet at eksportert fornybar energi

bør bidra til å erstatte ikke-fornybar energi.

Fylkesrådet ser at små vannkraftverk sysselsetter svært få i driftsfasen. Ofte anslås det i konsesjonssøknader for små vannkraftverk et behov for 0,25-0,30 årsverk i driftsfasen. Hvis alle ni kraftverk i Helgeland blir gitt konsesjon, kan man forvente til sammen ca. 2,25 – 2,7 årsverk i driftsfasen. I anleggsfasen (1-2 år) anslås det ofte et behov for mellom 5 og 10 arbeidere, noe som vil utgjøre mellom 45 og 90 sysselsatte dersom alle kraftverkene bygges ut.

Det er vanskelig å vurdere den lokale og regionale verdien av inntektsskatt og overskuddsskatt. Fylkesrådet ser at disse skattene vil variere fra år til år, og avhenger av de ansattes skattekommuner og plassering av selskapenes hovedkontor.

Fylkesrådet vurderer at den samlede positive samfunnseffekten ved utbygging av ni små vannkraftverk i Helgeland, er middels positiv.

Konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier

De ni småkraftverkene er fordelt over et stort geografisk område, derfor er det vanskelig å se kraftverkens samlede påvirkning på natur og andre arealbruksverdier. Sammenstillingen av konsekvensene viser imidlertid at kraftverkene vil påvirke mange av disse verdiene negativt.

Alle kraftverkene er planlagt i områder som benyttes av reindrift, og flere kraftverk vil påvirke samme reinbeitedistrikt. Det er varierende i hvilken grad tiltakene vil være i konflikt med reinens bruk av område, men flere av de omsøkte kraftverkene vil medføre store endringer i viktige områder for reindriften. I Jillen Njarke reinbeitedistrikt er det planlagt fire kraftverk som alle vil komme i konflikt med reindriftsområder. Hvis alle kraftverkene får konsesjon og bygges i samme periode, vil det føre til forstyrrelser og legge beslag på mange deler av distriktet samtidig. Fylkesrådet mener at kraftverk som bygges ut i samme reinbeitedistrikt må ses i sammenheng. Fylkesrådet mener også det er svært viktig at for de kraftverkene som får konsesjon, skal reinbeitedistriktene involveres i planleggingen for å få til en best mulig tilpasning.

Hvis alle kraftverkene blir utbygd vil 9 bekkekløfter og 12 fossesprøytsoner bli påvirket av redusert vannføring i elvene. Disse naturtypene har Norge et internasjonalt ansvar for, ettersom de kan være levested for flere rødlistede arter. Fylkesrådet mener derfor at det bør unngås utbygging av kraftverk i de elvene hvor det er fossesprøytsoner og bekkekløfter av stor verdi.

Det finnes 13 rødlistede arter som kan bli direkte påvirket hvis alle de ni kraftverkene bygges ut. I flere søknader opplyses det også at det kan være potensiale for flere. Blant annet er det flere elver hvor det i konsesjonssøknadene opplyses om at det er potensiale for at ål (rødlistet som kritisk truet -CR) kan bruke elvene, men de har ikke blitt registrert under befaringen. Fylkesrådet er opptatt av at konsesjonsmyndighet (NVE) vurderer omsøkte tiltak etter Naturmangfoldloven. Det er blant annet viktig å vurdere om de negative konsekvensene for naturmangfoldet samlet sett, er større enn summen av de negative konsekvensene av hvert enkelt tiltak.

Flere av de omsøkte kraftverkene vil gi varige skader i snaufjellet og påvirke landskap av stor

verdi. Fylkesrådet er opptatt av at dersom det gis konsesjon til kraftverk som berører viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snaufjell må utbyggingen tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for disse verdiene. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

Alle elvene hvor det er søkt om bygging av kraftverk, er vurdert å kunne oppnå miljømålet for vannforekomstene om *god økologisk tilstand* innen 2021. Vannkraftutbygging er i seg selv ofte et samfunnsnyttig inngrep i vannforekomsten som i de fleste tilfeller kun fører til endringer i de fysiske forholdene. Slike inngrep kan tillates etter vannforskriften. Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere kraftutbyggingene etter § 12 i vannforskriften. Fylkesrådet er imidlertid opptatt av at samfunnsnyttien skal være større enn tapet av miljøkvalitet når slike inngrep tillates. Det er viktig at alle avbøtende tiltak settes inn for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden. Disse vurderingene må NVE gjøre når de vurderer om tiltakene skal få konsesjon.

Fylkesrådet ser at småkraftpakke Helgeland vil bidra med en middels grad av ny fornybar energi som kan være gunstig knyttet til eksport av energi. Ettersom kraftverkene vil medføre flere nye inngrep i natur og landskap framstår samfunnsnyttien som liten vurdert mot de potensielle negative konsekvensene for natur og andre arealbruksverdier. Fylkesrådet har derfor kun anbefalt de kraftverkene hvor de negative konsekvensene for miljøverdiene er akseptable.

Fylkesrådets vurdering av hvert enkelt kraftverk

Heimstadelva kraftverk

Fylkesrådet anbefaler fylkestinget å fremme innsigelse til Heimstadelva kraftverk. Årsaken til innsigelsen er at kunnskapsgrunnlaget i konsesjonssøknaden ikke er tilstrekkelig til å kunne vurdere konsekvensene av tiltaket. NVE har bedt tiltakshaver om å foreta ytterligere undersøkelser av bekkeløft og fossesprøytonene, men denne informasjonen vil komme etter behandling i fylkestinget. Fylkesrådet viser til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) og anbefaler derfor at det fremmes innsigelse i saken.

Kjerringåga kraftverk

Fylkesrådet vil anbefale fylkestinget å fremme innsigelse til Kjerringåga kraftverk. Fylkesrådet mener at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng da de i stor grad er knyttet til hverandre, og vil påvirke samme område. Kraftverkene skal blant annet benytte samme kraftstasjon og det skal produseres kraft av vann fra de samme elvestrekningene. Bortføring av vann som følge av de to kraftverkene må ses i sammenheng for å kunne vurdere konsekvensene for nedre del av tiltaksområdene, Kjerringåga.

Kunnskapsgrunnlaget i konsesjonssøknaden til Heimstadelva kraftverk er svært mangelfull. Da kraftverkene er knyttet til hverandre, legges føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) til grunn også i denne saken.

Langset kraftverk

Fylkesrådet anbefaler fylkestinget å fremme innsigelse til Langset kraftverk slik det er omsøkt. Kraftverket har en middels samfunnsnytte, men vil medføre flere negative konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier. Tiltaket vil medføre negative konsekvenser for landskap av stor verdi, snaufjell, Rest - INON, friluftsområder av stor og svært stor verdi, reinens beite og kalvingsområde, flere naturtyper av verdien viktig og svært viktig, rødlistede arter og ansvarsarter.

Et kommunalt vannverk har Langsetelva som vannkilde. Konsekvensene for vannverket er ikke beskrevet i konsesjonssøknaden, men det er grunn til å tro at redusert vannføring vil ha betydning for vannverket i tillegg til tilslamming i anleggsfasen. Fossen øverst i tiltaksområdet er synlig for vegfarende langs Fv. 17 «Kystriksveien». Denne vegen er angitt som et «verdifulle reiselivsområde», og fossen er registrert som prioritert foss. Fylkesrådet er skeptiske til om foreslått minstevannføring er tilstrekkelig til å kunne opprettholde verdien til naturtypene, de rødlistede artene og fossen som landskapselement.

Det er planlagt et vindkraftverk på 815-950 GWh på Sjonfjellet ovenfor det omsøkte kraftverket. Sammenlignet med energien som vil bli produsert i vindkraftverket, utgjør kraftverket liten samfunnsnytte. I tillegg vil kraftverket medføre svært store negative konsekvenser for mange ulike miljø- og arealbruksverdier i området.

Forselva kraftverk

Fylkesrådet vil fraråde å gi tillatelse til Forselva kraftverk. Kraftverket vil produsere lite kraft sammenlignet med tiltakets negative konsekvenser for reindrift, naturtype, rødlistearter, fossefall og anadrom fisk. Tiltaket vil også føre til en reduksjon av «fjord til fjell» – INON. Områdets verdi for reindriften er ikke vurdert i søknaden, men ifølge småkraftplanen er området av stor verdi på grunn av bruken som parringsland. Fylkesrådet mener det er positivt at tiltakshaver graver ned vannveien, da denne er lagt i reinens flyttlei. Dette vil gi en midlertidig hindring for reindriften i anleggsperioden. Inntaket til kraftverket er også planlagt i reinens flyttlei. Hvorvidt inntaket vil være en hindring er usikkert, men det vil trolig forandre flyttleiet og det vil være permanent. Vannverket i elva som forsyner 2 -3 husstander vil bli negativt påvirket av tilslamming i anleggsfasen. Redusert vannføring vil påvirke anadrom fisk, elvemusling og en fossesprøytsone.

Dersom NVE gir konsesjon ber fylkesrådet om at kraftverket med kraftstasjonen og rørgate etableres slik at elvemusling og fossesprøytsone ikke skades eller ødelegges. Som avbøtende tiltak for fisk må det etableres en omløpsventil i kraftverket. Fylkesrådet forutsetter at kraftverkets rørgate og inntak ikke blir en hindring i flyttleiet for rein. Tiltakshaver må etablere dialog med reinbeitedistriktene for å få til en best mulig tilpasning av tiltaket.

Kaldåga kraftverk

Fylkesrådet vil anbefale fylkestinget å gi tillatelse til Kaldåga kraftverk under visse betingelser. Kraftverket vil produsere en liten mengde kraft, men tiltaket vil medføre få negative konsekvenser for miljøverdiene. Av rødlistede arter er det bare strandsnipen som er direkte knyttet til elva. Denne er registrert ved elvas nedre del, og vil sannsynligvis bare påvirkes negativt i anleggsperioden. Fossefallet hekker sannsynligvis i vassdraget, og er avhengig av rennende vann. Fylkesrådet forutsetter derfor at det gjennomføres avbøtende tiltak og at minstevannføringen i elva holdes på et slikt nivå at elva fremdeles er et attraktivt leveområde etter utbygging av kraftverket. På grunn av tiltaksområdets registrerte fuglearter

mener fylkesrådet at anleggsperioden må legges utenom fuglenes hekkeperiode.

Kaldåga er en sidegrein i Fusta-vassdraget, som er omfattet av verneplan for vassdrag. Det er åpnet for konsesjonsbehandling av kraftverk opp til 1MW installert effekt i vassdraget. Det er i vernegrunnlaget ikke beskrevet verdier som kan knyttes direkte til Kaldåga. Fylkesrådet mener at ettersom vedtaket har åpnet for kraftverk i den størrelsesorden som er søkt om i dette tilfellet, og tiltaket vil medføre små eller ingen negative konsekvenser for verneverdiene, vil kraftverket ikke være i strid med verneformålet.

Kraftverket er planlagt i sommerbeitet for rein. Ettersom område allerede er preget av tekniske inngrep, er denne delen av reinbeite lite benyttet. Fylkesrådet mener at anleggsfasen må legges utenom tiden hvor området brukes som beite. På grunn av det svært viktige friluftsområdet i tiltaksområdet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.

Skjerva og Reinfjellelva

Fylkesrådet vil anbefale fylkestinget å fremme innsigelse til Skjerva og Reinfjellelva kraftverk. Kraftverket har middels samfunnsnytte, men tiltaket kan medføre negative konsekvenser for hele ni naturtyper, reindriftsområder av middels verdi, de rødlistede artene strandsnipe (NT) og gubbeskjegg (NT) og fossefall. Redusert vannføring i elvene vil medføre negative konsekvenser for 5 fossesprøytoner og 2 bekkekløfter, disse er vurdert å samlet ha en middels til stor verdi. Redusert vannføring vil også påvirke strandsnipe og fossefall som oppholder seg i elva. Fylkesrådet er svært skeptiske til om planlagt minstevannføring er tilstrekkelig til å kunne opprettholde naturtypene. Spesielt med tanke på naturtypene i Reinfjellelva, der det søkes om en lav minstevannføring.

I tiltaksområdet er det også registrert to slåtte-enger (EN), disse er klassifisert som utvalgte naturtyper. Det opplyses i konsesjonssøknaden at disse har potensiale for sjeldne arter. Vannveien er planlagt nedgravd tvers igjennom den ene slåtte-enga og fylkesrådet er kritiske til at foreslått avbøtende tiltak med revegetering kan opprettholde verdien og artene. Fylkesrådet ser at rørgaten i Reinfjellelva skal krysse Skjerva rett ovenfor kraftstasjonen. Kryssing av elva vil medføre graving i selve elveløpet i anleggsperioden. Elveløp er en rødlistet naturtype.

Fylkesrådet mener at søknadens vurdering av konsekvensene for reindrift er manglende og savner en bedre beskrivelse for å kunne vurdere disse forholdene. Fylkesrådet ber derfor NVE innhente informasjon om disse opplysningene.

Neverdalselva

Fylkesrådet vil anbefale NVE å gi tillatelse til bygging av Neverdalselva kraftverk under visse betingelser. Selv om tiltaket vil produsere relativt lite kraft er det imidlertid vurdert at tiltaket vil medføre få negative konsekvenser for miljøverdiene i området. Utbyggingen vil medføre bortfall av 1.8 kvadratkilometer INON sone 2, og det vil bli redusert vannføring i elva som kan påvirke bekkekløft og fossesprøytonen. Siden kraftverket bygges veiløst og med tunnel forventes det ikke å bli vesentlige arealbeslag som påvirker landskapet og reindriftsnæringen.

Ved utbygging må det etableres en omløpsventil i kraftverket for å forhindre at driftstans gir tørrelegging av områder nedstrøms kraftstasjonen. Dette for å hindre at anadrom fisk ikke blir betydelig påvirket av utbyggingen. Det må også iverksettes nødvendige tiltak for å motvirke skadelige utslipp av sprengningspartikler som kan skade gjellene på fisken nedstrøms kraftverket. Det skal også vurderes om kraftstasjonen kan flyttes slik at den ikke blir etablert

i bekkekjøften som starter nedsstrøms Forsmoen. Utbyggen må også skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.

Kilelva

Fylkesrådet vil anbefale NVE å gi konsesjon til Kilelva kraftverk under visse forutsetninger. Fylkesrådet ser at kraftverket vil produsere fornybar energi i et område uten egen kraftproduksjon, som vil styrke forsyningssikkerheten i Vevelstad kommune. Fylkesrådet mener at de negative konsekvenser for miljøverdiene er akseptable, dersom avbøtende tiltak gjennomføres.

De største negative konsekvenser er knyttet til reindrifta hvor det er konflikt med beiteområder, trekklei og et nytt innhengningsområde ved Jakopdalsvatnet. Inntaket i Jakopdalsvatnet og terskel nedstrøms Hesthola vil bli etablert i et vårbeite for rein, hvor kalving kan forekomme. Kraftstasjonen etableres i et vårbeiteområde for rein, registrert som oksebeiteland. På grunn av det nye innhengningsområdet må det vurderes om prosjektet kan justeres for å unngå konflikt med rein som krysser områder med usikker is på grunn av regulering av vann i Jakopdalsvatnet. Området tilhører *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommuner*. Planens retningslinjer sier at reindriftnas interesser skal stå sterkt ved nødvendige prioritering av større tekniske inngrep. Tiltakshaver må involvere reinbeitedistriktet i detaljplanleggingen av kraftverket for best mulig tilpasning.

Retningslinjene for fylkesdelplan sier også at oppføring av hytter/hus i planområdet bør gjøres ved hjelp av kommunens egne retningslinjer for estetisk utforming. Fylkesrådet foreslår at dette bør gjelde eventuelle bygninger som følge av en konsesjon til Kilelva. Hesthola nedstrøms inntaket utgjør en viktig drikkevannskilde for beboere i området. Fylkesrådet påpeker at utbyggingen ikke skal forringe tilgangen eller kvaliteten på denne. Fylkesrådet forventer at Alm (VU) og Bakkesøte (NT) ikke blir påvirket av tiltaket, og at det gjennomføres avbøtende tiltak slik at oter ikke blir skadelidende av tiltaket.

Storhaugen

Fylkesrådet vil fraråde NVE å gi tillatelse til Storhaugen kraftverk. Kraftverket vil produsere relativt mye energi, men vil også medføre store negative konsekvenser for landskap av stor verdi, snau fjell, reinens beite- og kalvingsområde, viktige flyttleier og trekklei, friluftsområder av stor og svært viktig verdi, den rødlistede arten oter (VU) og et vassdrag med laks og sjørret.

Tiltaksområdet er krysningspunkt for turister fra flere innfallsporter til Lomsdal-Visten/Njaarke nasjonalpark og omfattes av *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommune*. Retningslinjene sier at reindriftnas interesser skal stå sterkt ved nødvendig prioritering av større tekniske inngrep. Ettersom reindriftnas området er av stor verdi mener fylkesrådet at en utbygging i dette området vil være svært uheldig og i konflikt med retningslinjene for fylkesdelplanen. Konsekvensene av sumvirkningene fra sekundærinngrep er mangelfullt beskrevet i søknaden. Kraftverket med inntak i to innsjøer, 2 lange tunneler samt nedgravd kabel, oppgradering av over 10 km vei, 2 bruer, 2 massedeponier og kaianlegg vil ha betydelig påvirkning på reindrift og landskap både i og etter anleggsperioden.

Dersom NVE likevel gir konsesjon til Storhaugen kraftverk, forutsetter fylkesrådet at det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i kalvingsperioder.

Oppgradering av traktorvegen bør gjøres på en slik måte at den ikke blir et permanent hinder for viktige flyttleier. Retningslinjene for fylkesdelplanen sier at oppføring av hytter/hus i planområdet bør gjøres ved hjelp av kommunens egne retningslinjer for estetisk utforming. Fylkesrådet er opptatt av at dersom det gis konsesjon til Storhaugen kraftverk må utbyggingen tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snauffjell. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Det må gjennomføres avbøtende tiltak slik at den rødlistede arten oter ikke blir skadelidende av tiltaket. Tiltaket vil berøre 130 meter anadrom strekning. Fylkesrådet mener det må vurderes om kraftstasjonen kan plasseres ovenfor anadrom strekning, og det skal installeres en omløpsventil i kraftverket.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet i vedlegg til denne sak.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Heimstadelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at verdivurderingen av bekkekløft og fossesprøytsoner i elvene mangler. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
2. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Kjerringåga kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Kjerringåga kraftverk skal produsere kraft av vann fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk. Da Kjerringåga kraftverk ikke har beskrevet hvordan tiltaket skal utføres separat fra Heimstadelva kraftverk, mener fylkestinget at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
3. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Langset kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de viktige naturtypene, rødlisteartene og ansvarsartene som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snauffjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.
4. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Forselva kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE gir konsesjon ber fylkestinget om at kraftverket med kraftstasjonen og rørgate etableres slik at elvemusling og fossesprøytsone ikke skades eller ødelegges. Som avbøtende tiltak for fisk må det etableres en omløpsventil i kraftverket. Det

forutsettes at rørgate og inntaket etableres slik at det ikke blir til hinder for reinens flyttlei.

5. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til bygging av Kaldåga kraftverk under visse betingelser. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for det verna vassdraget, fossekall og strandsnipe. Elva skal opprettholdes som et godt leveområde for fossekall etter utbyggingen. Anleggsperioden må legges utenom fuglenes hekkeperiode og når reinen benytter område som beite. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
6. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Skjerva og Reinfjellelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at tiltaket er planlagt i et område hvor det er registrert ni naturtyper av middels til stor verdi. Sju av disse naturtypene er direkte knyttet til elvene og vil derfor bli negativt påvirket av redusert vannføring. Tiltaket vil også påvirke strandsnipe (NT) og fossekall. Konsekvensene for reindrift er mangelfullt beskrevet, det trengs derfor mer informasjon for å kunne vurdere disse forholdene.
7. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Neverdalselva kraftverk under visse betingelser. På grunn av anadrom fisk nedstrøms tiltaket, forutsetter fylkesrådet at det etableres en omløpsventil i kraftverket for å forhindre tørrlegging ved driftstans. Det må også iverksettes nødvendige tiltak for å motvirke skadelige utslipp av sprengningspartikler som kan skade fiskens gjeller. Det skal også vurderes om kraftstasjonen kan flyttes slik at den ikke blir etablert i bekkekløften som starter nedstrøms Forsmoen. Utbyggingen må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.
8. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Kilelva kraftverk under visse forutsetninger. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for reindrift. Det må vurderes om prosjektet kan justeres for å unngå konflikt med rein som krysser områder med usikker is på grunn av regulering av Jakopdalsvatnet. Drikkevannskilden i tiltaksområde skal ikke forringes. Fylkestinget forventer at Alm (VU) og Bakkesøte (NT) ikke blir påvirket av tiltaket, og at det gjennomføres avbøtende tiltak slik at oter (VU) ikke blir skadelidende av tiltaket. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
9. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk slik det er omsøkt. Dersom NVE likevel gir konsesjon forutsetter fylkestinget at det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i reinens kalvingsperioder. Utbygging må ikke gi permanente hindringer for viktige flyttleier. Det må gjennomføres avbøtende tiltak slik at den rødlistede arten oter ikke blir skadelidende av tiltaket. Det skal vurderes om kraftstasjonen kan plasseres ovenfor anadrom strekning, og det skal installeres omløpsventil i kraftverket. Fylkestinget ber også om at man ser til retningslinjene for *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommune* når det gjelder utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Fylkestinget er opptatt av at utbyggingen må tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snaufjell. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
10. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med

forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
- b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
- c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å kunne ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.
- d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
- e. I elver med potensiale for ål, skal det gjennomføres avbøtende tiltak for å sikre at den ikke blir skadet av tiltaket.
- f. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
- g. Ved detaljplanlegging av tiltaket må framtidige klimaendringer og mulige konsekvenser (som havnivåstigning) for kraftverket og tilknyttet infrastruktur vurderes.
- h. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden til vannforekomstene, slik at vedtatt miljømål kan nås.
- i. For de kraftverkene som kan berøre anadrom strekning, må det etableres en omløpsventil i tilfelle driftstans, for å unngå tørrelegging av elvene.
- j. Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak for hvert enkelt kraftverk må inn i konsesjonsvilkårene.

Bodø den 29.03.2016

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder

sign

Ingelin Noresjø
fylkesråd for kultur, miljø og
folkehelse

sign

29.03.2016 Fylkesrådet

Votering i Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

25.04.2016 Komite for kultur, miljø og folkehelse

Endringsforslag fra Frp:

Pkt. 3

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon fro Langset kraftverk- Dette gir en positiv samfunnsnytte.

Pkt. 4 - 1. setning

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon for Forselva kraftverk. (resten som rådets innstilling)

Pkt. 6

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon for Skjerva og Rein fjell elva. Konsekvensene for reindriftsnæringen må hensyntas.

Pkt. 9 - 1. setning

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk.

2. setning; Stryk **likevel**

Resten som rådets innstilling

Komiteen fremmet følgende tilleggsforslag:

Nytt punkt 11 :

Fylkestinget gir fylkesrådet fullmakt til å gi en endelig uttalelse, herunder å trekke innsigelser, dersom nye opplysninger i saken tilsier dette.

Votering i Komite for kultur, miljø og folkehelse

Fylkesrådets innstilling til punktene 3, 4, 6, og 9 vedtatt med 4 stemmer(2Ap, 1Sp og 1H), mot 1 stemme (1Frp) avgitt for endringsforslag fra Frp.

Fylkesrådets innstilling til punktene 1, 2, 5, 7, 8 og 10 enstemmig vedtatt.

Komiteens forslag til nytt punkt 11 enstemmig vedtatt.

Innstilling fra Komite for kultur, miljø og folkehelse

1. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Heimstadelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at verdivurderingen av bekkekløft og fossesprøytoner i elvene mangler. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
2. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Kjerringåga kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd,

jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Kjerringåga kraftverk skal produsere kraft av vann fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk. Da Kjerringåga kraftverk ikke har beskrevet hvordan tiltaket skal utføres separat fra Heimstadelva kraftverk, mener fylkestinget at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.

3. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Langset kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de viktige naturtypene, rødlisteartene og ansvarsartene som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snaufjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.
4. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Forselva kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE gir konsesjon ber fylkestinget om at kraftverket med kraftstasjonen og rørgate etableres slik at elvemusling og fossesprøytsone ikke skades eller ødelegges. Som avbøtende tiltak for fisk må det etableres en omløpsventil i kraftverket. Det forutsettes at rørgate og inntaket etableres slik at det ikke blir til hinder for reinens flyttlei.
5. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til bygging av Kaldåga kraftverk under visse betingelser. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for det verna vassdraget, fossefall og strandsnipe. Elva skal opprettholdes som et godt leveområde for fossefall etter utbyggingen. Anleggsperioden må legges utenom fuglenes hekkeperiode og når reinen benytter område som beite. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
6. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Skjerva og Reinfjellelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at tiltaket er planlagt i et område hvor det er registrert ni naturtyper av middels til stor verdi. Sju av disse naturtypene er direkte knyttet til elvene og vil derfor bli negativt påvirket av redusert vannføring. Tiltaket vil også påvirke strandsnipe (NT) og fossefall. Konsekvensene for reindrift er mangelfullt beskrevet, det trengs derfor mer informasjon for å kunne vurdere disse forholdene.
7. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Neverdalselva kraftverk under visse betingelser. På grunn av anadrom fisk nedstrøms tiltaket, forutsetter fylkesrådet at det etableres en omløpsventil i kraftverket for å forhindre tørrelegging ved driftstans. Det må også iverksettes nødvendige tiltak for å motvirke skadelige utlipp av sprengningspartikler som kan skade fiskens gjeller. Det skal også vurderes om kraftstasjonen kan flyttes slik at den ikke blir etablert i bekkekløften som starter nedstrøms Forsmoen. Utbyggingen må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.
8. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Kilelva kraftverk under visse forutsetninger. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for reindrift. Det må vurderes om prosjektet kan justeres for å unngå konflikt med rein som krysser områder med usikker is på grunn av regulering av Jakopdalsvatnet.

Drikkevannskilden i tiltaksområde skal ikke forringes. Fylkestinget forventer at Alm (VU) og Bakkesøte (NT) ikke blir påvirket av tiltaket, og at det gjennomføres avbøtende tiltak slik at oter (VU) ikke blir skadelidende av tiltaket. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.

9. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk slik det er omsøkt.

Dersom NVE likevel gir konsesjon forutsetter fylkestinget at det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i reinens kalvingsperioder. Utbygging må ikke gi permanente hindringer for viktige flyttleier. Det må gjennomføres avbøtende tiltak slik at den rødlistede arten oter ikke blir skadelidende av tiltaket. Det skal vurderes om kraftstasjonen kan plasseres ovenfor anadrom strekning, og det skal installeres omløpsventil i kraftverket. Fylkestinget ber også om at man ser til retningslinjene for *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommune* når det gjelder utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Fylkestinget er opptatt av at utbyggingen må tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snaufjell. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
10. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
 - b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
 - c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å kunne ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.
 - d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - e. I elver med potensiale for ål, skal det gjennomføres avbøtende tiltak for å sikre at den ikke blir skadet av tiltaket.
 - f. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
 - g. Ved detaljplanlegging av tiltaket må framtidige klimaendringer og mulige konsekvenser (som havnivåstigning) for kraftverket og tilknyttet infrastruktur vurderes.
 - h. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden til vannforekomstene, slik at vedtatt miljømål kan nås.
 - i. For de kraftverkene som kan berøre anadrom strekning, må det etableres en omløpsventil i tilfelle driftstans, for å unngå tørrlegging av elvene.
 - j. Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak for hvert enkelt kraftverk må inn i konsesjonsvilkårene.
11. Fylkestinget gir fylkesrådet fullmakt til å gi en endelig uttalelse, herunder å trekke innsigelser, dersom nye opplysninger i saken tilsier dette.

25.04.2016 Fylkestinget

Kultur, miljø og folkehelsekomiteens innstilling ble lagt fram av saksordfører Martin Skjefstad, Ap:

1. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Heimstadelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at verdivurderingen av bekkekløft og fossesprøytsoner i elvene mangler. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
2. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Kjerringåga kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Kjerringåga kraftverk skal produsere kraft av vann fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk. Da Kjerringåga kraftverk ikke har beskrevet hvordan tiltaket skal utføres separat fra Heimstadelva kraftverk, mener fylkestinget at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
3. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Langset kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de viktige naturtypene, rødlisteartene og ansvarsartene som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snaufjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.
4. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Forselva kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE gir konsesjon ber fylkestinget om at kraftverket med kraftstasjonen og rørgate etableres slik at elvemusling og fossesprøytsone ikke skades eller ødelegges. Som avbøtende tiltak for fisk må det etableres en omløpsventil i kraftverket. Det forutsettes at rørgate og inntaket etableres slik at det ikke blir til hinder for reinens flyttlei.
5. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til bygging av Kaldåga kraftverk under visse betingelser. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for det verna vassdraget, fossefall og strandsnipe. Elva skal opprettholdes som

et godt leveområde for fossekall etter utbyggingen. Anleggsperioden må legges utenom fuglenes hekkeperiode og når reinen benytter område som beite.

Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.

6. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Skjerva og Reinfjellelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at tiltaket er planlagt i et område hvor det er registrert ni naturtyper av middels til stor verdi. Sju av disse naturtypene er direkte knyttet til elvene og vil derfor bli negativt påvirket av redusert vannføring. Tiltaket vil også påvirke strandsnipe (NT) og fossekall. Konsekvensene for reindrift er mangelfullt beskrevet, det trengs derfor mer informasjon for å kunne vurdere disse forholdene.
7. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Neverdalselva kraftverk under visse betingelser. På grunn av anadrom fisk nedstrøms tiltaket, forutsetter fylkesrådet at det etableres en omløpsventil i kraftverket for å forhindre tørrlegging ved driftstans. Det må også iverksettes nødvendige tiltak for å motvirke skadelige utslipp av sprengningspartikler som kan skade fiskens gjeller. Det skal også vurderes om kraftstasjonen kan flyttes slik at den ikke blir etablert i bekkekløften som starter nedstrøms Forsmoen. Utbyggingen må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.
8. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Kilelva kraftverk under visse forutsetninger. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for reindrift. Det må vurderes om prosjektet kan justeres for å unngå konflikt med rein som krysser områder med usikker is på grunn av regulering av Jakopdalsvatnet. Drikkevannskilden i tiltaksområde skal ikke forringes. Fylkestinget forventer at Alm (VU) og Bakkesøte (NT) ikke blir påvirket av tiltaket, og at det gjennomføres avbøtende tiltak slik at oter (VU) ikke blir skadelidende av tiltaket. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
9. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE likevel gir konsesjon forutsetter fylkestinget at det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i reinens kalvingsperioder. Utbygging må ikke gi permanente hindringer for viktige flyttleier. Det må gjennomføres avbøtende tiltak slik at den rødlistede arten oter ikke blir skadelidende av tiltaket. Det skal vurderes om kraftstasjonen kan plasseres ovenfor anadrom strekning, og det skal installeres omløpsventil i kraftverket. Fylkestinget ber også om at man ser til retningslinjene for *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommune* når det gjelder utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Fylkestinget er opptatt av at utbyggingen må tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snaufjell. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
10. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften

§ 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:

- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
- b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
- c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å kunne ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.
- d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
- e. I elver med potensiale for ål, skal det gjennomføres avbøtende tiltak for å sikre at den ikke blir skadet av tiltaket.
- f. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
- g. Ved detaljplanlegging av tiltaket må framtidige klimaendringer og mulige konsekvenser (som havnivåstigning) for kraftverket og tilknyttet infrastruktur vurderes.
- h. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden til vannforekomstene, slik at vedtatt miljømål kan nås.
- i. For de kraftverkene som kan berøre anadrom strekning, må det etableres en omløpsventil i tilfelle driftstans, for å unngå tørrlegging av elvene.
- j. Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak for hvert enkelt kraftverk må inn i konsesjonsvilkårene.

11. Fylkestinget gir fylkesrådet fullmakt til å gi en endelig uttalelse, herunder å trekke innsigelser, dersom nye opplysninger i saken tilsier dette.

Berhild Nilsen Rønning, Frp, fremmet Frps forslag fra komiteen:

Pkt. 3

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon for Langset kraftverk- Dette gir en positiv samfunnsnytte.

Pkt. 4 - 1. setning

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon for Forselva kraftverk. (resten som rådets innstilling)

Pkt. 6

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon for Skjerva og Rein fjell elva. Konsekvensene for reindriftsnæringen må hensyntas.

Pkt. 9 - 1. setning

Fylkestinget vil anbefale NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk.

2. setning; Stryk **likevel**

Resten som rådets innstilling.

Votering i plenum

Komiteinnstillinga punktene 1, 2, 5, 7, 8 og 10 enstemmig vedtatt med 45 stemmer.

Komiteinnstillinga punkt 11 vedtatt mot 5 stemmer (2Rødt, 2V og 1MDG).

Komiteinnstillinga punktene 3, 4, 6 og 9 vedtatt mot 5 stemmer avgitt for Frps forslag (5Frp).

FT 045/2016

Vedtak

1. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Heimstadelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at verdivurderingen av bekkekløft og fossesprøytoner i elvene mangler. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
2. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Kjerringåga kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Kjerringåga kraftverk skal produsere kraft av vann fra de samme elvestrekningene som Heimstadelva kraftverk. Da Kjerringåga kraftverk ikke har beskrevet hvordan tiltaket skal utføres separat fra Heimstadelva kraftverk, mener fylkestinget at Kjerringåga kraftverk og Heimstadelva kraftverk må ses i sammenheng. Fylkestinget viser derfor til føre-var-prinsippet (naturmangfoldloven §9) som grunnlag for beslutningen.
3. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Langset kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de viktige naturtypene, rødlisteartene og ansvarsartene som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snaufjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.
4. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Forselva kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE gir konsesjon ber fylkestinget om at kraftverket med kraftstasjonen og rørgate etableres slik at elvemusling og fossesprøytsone ikke skades eller ødelegges. Som avbøtende tiltak for fisk må det etableres en omløpsventil i kraftverket. Det forutsettes at rørgate og inntaket etableres slik at det ikke blir til hinder for reinens flyttlei.

5. Fylkestinget i Nordland anbefaler NVE å gi tillatelse til bygging av Kaldåga kraftverk under visse betingelser. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for det verna vassdraget, fossefall og strandsnipe. Elva skal opprettholdes som et godt leveområde for fossefall etter utbyggingen. Anleggsperioden må legges utenom fuglenes hekkeperiode og når reinen benytter område som beite. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
6. Fylkestinget i Nordland fremmer innsigelse til planene for Skjerva og Reinfjellelva kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.
Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at tiltaket er planlagt i et område hvor det er registrert ni naturtyper av middels til stor verdi. Sju av disse naturtypene er direkte knyttet til elvene og vil derfor bli negativt påvirket av redusert vannføring. Tiltaket vil også påvirke strandsnipe (NT) og fossefall. Konsekvensene for reindrift er mangelfullt beskrevet, det trengs derfor mer informasjon for å kunne vurdere disse forholdene.
7. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Neverdalselva kraftverk under visse betingelser. På grunn av anadrom fisk nedstrøms tiltaket, forutsetter fylkesrådet at det etableres en omløpsventil i kraftverket for å forhindre tørrlegging ved driftstans. Det må også iverksettes nødvendige tiltak for å motvirke skadelige utslipp av sprengningspartikler som kan skade fiskens gjeller. Det skal også vurderes om kraftstasjonen kan flyttes slik at den ikke blir etablert i bekkekløften som starter nedstrøms Forsmoen. Utbyggingen må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet.
8. Fylkestinget vil anbefale NVE å gi konsesjon til Kilelva kraftverk under visse forutsetninger. Fylkestinget forutsetter at det stilles krav om avbøtende tiltak som sikrer at kraftverket ikke medfører negative konsekvenser for reindrift. Det må vurderes om prosjektet kan justeres for å unngå konflikt med rein som krysser områder med usikker is på grunn av regulering av Jakopdalsvatnet. Drikkevannskilden i tiltaksområde skal ikke forringes. Fylkestinget forventer at Alm (VU) og Bakkesøte (NT) ikke blir påvirket av tiltaket, og at det gjennomføres avbøtende tiltak slik at oter (VU) ikke blir skadelidende av tiltaket. Fylkestinget forutsetter at avbøtende tiltak foreslått av tiltakshaver følges opp.
9. Fylkestinget i Nordland fraråder NVE å gi tillatelse til bygging av Storhaugen kraftverk slik det er omsøkt.
Dersom NVE likevel gir konsesjon forutsetter fylkestinget at det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i reinens kalvingsperioder. Utbygging må ikke gi permanente hindringer for viktige flyttleier. Det må gjennomføres avbøtende tiltak slik at den rødlistede arten oter ikke blir skadelidende av tiltaket. Det skal vurderes om kraftstasjonen kan plasseres ovenfor anadrom strekning, og det skal installeres omløpsventil i kraftverket. Fylkestinget ber også om at man ser til retningslinjene for *fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grane og Brønnøy kommune* når det gjelder utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Fylkestinget er opptatt av at utbyggingen må tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for viktige friluftslivsområder, landskap av stor verdi og snaufjell. Blant annet er det viktig med høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning i utformingen av kraftstasjon og tilhørende

infrastruktur.

10. Dersom det blir gitt tillatelse til ett eller flere av de omsøkte kraftverkene, ber fylkestinget om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
- a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
 - b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
 - c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året for å kunne ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.
 - d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter og regionalt viktige naturtyper ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - e. I elver med potensiale for ål, skal det gjennomføres avbøtende tiltak for å sikre at den ikke blir skadet av tiltaket.
 - f. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
 - g. Ved detaljplanlegging av tiltaket må framtidige klimaendringer og mulige konsekvenser (som havnivåstigning) for kraftverket og tilknyttet infrastruktur vurderes.
 - h. Det må gjennomføres avbøtende tiltak for å begrense de negative konsekvensene for den økologiske tilstanden til vannforekomstene, slik at vedtatt miljømål kan nås.
 - i. For de kraftverkene som kan berøre anadrom strekning, må det etableres en omløpsventil i tilfelle driftstans, for å unngå tørrlegging av elvene.
 - j. Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak for hvert enkelt kraftverk må inn i konsesjonsvilkårene.
11. Fylkestinget gir fylkesrådet fullmakt til å gi en endelig uttalelse, herunder å trekke innsigelser, dersom nye opplysninger i saken tilsier dette.

Vedlegg

Tittel	DokID
Vedlegg 1 Heimstadelva kraftverk	672819
Vedlegg 2 Kjerringåga kraftverk	672820
Vedlegg 3 Langset kraftverk	672833
Vedlegg 4 Forelva kraftverk	672834
Vedlegg 5 Kaldåga kraftverk	672836

Vedlegg 6 Skjerva og Reinfjellelva kraftverk	672847
Vedlegg 7 Neverdalselva kraftverk	672950
Vedlegg 8 Kilelva kraftverk	673002
Vedlegg 9 Storhaugen kraftverk	673003
Til høring - 9 småkraftverk Helgeland - høringsfrist 01.04.2016	626622
Vefsn kommune - høringsuttalelse - kopi av e-post til NVE	685432
Høring fra Lurøy kommune	673248
Høringsuttalelse - Kjerringåga kraftverk - kopi av e-post til NVE	682995
Forselva - Konesjonssøknad	626807
Heimstadelva - Konesjonssøknad	626808
Kaldåga - Konesjonssøknad	626809
Kilelva - Konesjonssøknad	626811
Kjerringåga - Konesjonssøknad	626812
Langset - Konesjonssøknad	626814
Neverdalselva - Konesjonssøknad	626816
Skjerva og Reinfjellelva - Konesjonssøknad	626819
Storhaugen - Konesjonssøknad	626820
Fylkesmannens uttalelse til ni konesjonssøknader om små vannkraftverk på Helgeland	697251